

ÎNCHEIERE

14 februarie 2024

mun. Chișinău

Curtea Supremă de Justiție

Completul de judecată, în componența:

Președinte, judecător

Judecători

Oxana Parfeni

Aliona Donos

Mariana Ursachi

examinând demersul președintelui interimar al Curții de Apel Comrat, Andrei Mironov privind examinarea propunerii de recuzare a judecătorilor Curții de Apel Comrat Fujenco Dmitrii și Starciuc Ștefan, înaintată de către avocatul Cociu Mihail, în interesele Primăriei Comrat,

în cauza de contencios administrativ, la cererea de chemare în judecată depusă de Uniunea Cooperativelor de Consum din Găgăuzia „Gagauzcoop” împotriva Consiliului municipal Comrat, Primăriei mun. Comrat, Întreprinderea Municipală „Gospodăria Locativ Comunală”, terț Întreprinderea Municipală „Su-Canal”, Comrat cu privire la încasarea prejudiciului material cauzat,

c o n s t a t ă:

La 25 februarie 2020, Uniunea Cooperativelor de Consum din Găgăuzia „Gagauzcoop” a depus cerere de chemare în judecată împotriva Consiliului municipal Comrat, Primarului mun. Comrat, Întreprinderea Municipală „Gospodăria Locativ Comunală”, terț Întreprinderea Municipală „Su-Canal”, Comrat cu privire la încasarea prejudiciului material cauzat.

Prin hotărârea din 16 ianuarie 2023 a Judecătoriei Comrat, sediul Central, corectată prin încheierea din 20 septembrie 2023 a Judecătoriei Comrat, sediul Central acțiunea a fost admisă parțial. A fost încasat în mod solidar din contul Consiliului municipal Comrat și Primăriei mun. Comrat în beneficiul Uniunii Cooperativelor de Consum din Găgăuzia „Gagauzcoop” a sumei de 1 163 084,79 lei, cu titlu de prejudiciu material și a sumei de 49 276 lei, cu titlu de cheltuieli de judecată. A fost încasat din contul Consiliului municipal Comrat în beneficiul Uniunii Cooperativelor de Consum din Găgăuzia „Gagauzcoop” a sumei de 2300 lei, cu titlu de cheltuieli de judecată. A fost încasat din contul Primăriei mun. Comrat în beneficiul Uniunii Cooperativelor de Consum din Găgăuzia „Gagauzcoop” a sumei de 13532 lei, cu titlu de plata pentru folosirea terenului și a sumei de 2300 lei, cu titlu de cheltuieli de judecată. În rest, acțiunea a fost respinsă.

La 19 ianuarie 2023, Consiliului municipal Comrat și Primăriei mun. Comrat, reprezentăți de avocatul Cociu Mihail au depus apel, nemotivat, iar la 10 august 2023, în termenul prevăzut de art. 232, alin. (2) din Codul administrativ, au prezentat motivarea apelului împotriva hotărârii din 16 ianuarie 2023 a Judecătoriei Comrat, sediul Central.

Prin intermediul Programului Integrat de Gestionare a Dosarelor a Curții de Apel Comrat, prezenta cauza a fost repartizată pentru judecare, în ordine de apel, completului de judecată compus din judecătorii, Dmitrii Fujenco, Andrei Mironov, Ștefan Starciuc.

La 14 decembrie 2023, avocatul Cociu Mihail, în interesele Primăria municipiului Comrat a înaintat propunere de recuzare a magistraților Curții de Apel Comrat Dmitrii Fujenco și Ștefan Starciuc, în temeiul articolului 50 alin. (1) și (2) din Codul administrativ.

În argumentarea propunerii de recuzare a invocat că, la 11 iulie 2019, Colegiul Curții de Apel Comrat, în componența judecătorilor Dmitrii Fujenco și Ștefan Starciuc au examinat și au pronunțat o decizie în cauza de contencios administrativ înaintată de Uniunea Cooperativelor de Consum din Găgăuzia „Gagauzcoop” împotriva Consiliului municipal Comrat, Primăriei mun. Comra cu privire la anularea actelor administrative, decizie care în prezenta cauză reclamantul/intimatul a prezentat-o ca probă.

Astfel, în opinia Primăriei municipiului Comrat, aceste circumstanțe creează suspiciuni în privința obiectivității și nepărtinirii judecătorilor Curții de Apel Comrat, Dmitrii Fujenco, și Ștefan Starciuc.

În această ordine de idei, Primăria municipiului Comrat a solicitat admiterea propunerii de recuzare a judecătorilor Curții de Apel Comrat, Dmitrii Fujenco și Ștefan Starciuc și transmiterea cauzei spre examinare unui complet constituit din alți judecători.

La 19 decembrie 2023, Președintele interimar al Curții de Apel Comrat, Andrei Mironov, a expediat cauza în adresa Curții Supreme de Justiție în vederea examinării propunerilor de recuzare înaintate judecătorilor Curții de Apel Comrat Dmitrii Fujenco și Ștefan Starciuc, invocând imposibilitatea formării în cadrul Curții de Apel Comrat a unui complet de judecată pentru examinarea propunerii de recuzare (vol. IV, f.d. 24).

Examinând demersul Președintelui interimar al Curții de Apel Comrat, Andrei Mironov, completul de judecată al Curții Supreme de Justiție constată că, propunerea de recuzare înaintate judecătorilor Curții de Apel Comrat Dmitrii Fujenco și Ștefan Starciuc urmează a fi respinsă, din consideratele ce succed.

Completul consideră necesar de a remarca faptul că, potrivit informației privind judecătorii în funcție din cadrul sistemului judiciar al Republicii Moldova, publicată pe portalul oficial al Consiliului Superior al Magistraturii, în cadrul Curții de Apel Comrat sunt repartizați 4 judecători: Grigori Colev, Dmitrii Fujenco, Andrei Mironov și Ștefan Starciuc, iar această circumstanță constituie un impediment pentru formarea unui complet de judecată în vederea examinării propunerii de recuzare înaintate de către Primăria municipiului Comrat judecătorilor Curții de Apel Comrat, Dmitrii Fujenco și Ștefan Starciuc.

Prin urmare, în temeiul art. 53 alin. (3) din Codul de procedură civilă, prezenta propunere de recuzare urmează a fi soluționată de Curtea Supremă de Justiție.

În conformitate cu art. 195 din Codul administrativ, procedura acțiunii în contencios administrativ se desfășoară conform prevederilor prezentului cod. Suplimentar se aplică corespunzător prevederile Codului de procedură civilă, cu excepția art. 169-171.

Conform articolului 202 alin. (4) din Codul administrativ, recuzarea sau abținerea judecătorului se examinează în ordinea prevăzută în Codul de procedură civilă.

În acest sens, articolul 202 alin. (1) din Codul administrativ stipulează expres că, judecătorul care examinează acțiunea în contencios administrativ trebuie să se abțină sau poate fi recuzat în baza temeiurilor prevăzute la art. 49 și 50.

Prin urmare, Completul de judecată apreciază ca fiind declarative temeiurile de fapt invocate în propunerea de recuzare, și anume că lipsa obiectivității și nepărtinirii

judecătorilor Curții de Apel Comrat, Dmitrii Fujenco și Ștefan Starciuc se demonstrează prin decizia din 11 iulie 2019, prin care aceștia și-au expus poziția într-o altă cauză conexă cu participarea acelorași părți.

Or, dreptul la recuzare a judecătorilor în temeiurile prevăzute de lege constituie în sine o garanție a independenței și imparțialității instanței judecătorești, deoarece ordinea procesuală a soluționării cererilor de recuzare a judecătorilor, precum și limitele impuse de lege pentru admiterea recuzărilor urmează să contracareze abuzurile justițiabililor și să creeze un echilibru necesar pentru înfăptuirea efectivă a justiției.

Astfel, Completul reține că imparțialitatea judecătorilor s-ar defini prin absența prejudecăților sau a părerilor preconceptuate. Din perspectiva art. 6 paragraful 1 al CEDO, Curtea Europeană a Drepturilor Omului indică asupra faptului că, imparțialitatea unui tribunal trebuie determinată potrivit unui demers subiectiv și a unui obiectiv, analizate în raport cu fiecare magistrat din complet (cauza Klein și alții vs Olanda).

Astfel, pentru a se expune pe marginea propunerii de recuzare, Completul consideră imperioasă analiza celor invocate de Primăria municipiului Comrat, prin prisma jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului. Așa, în cauza Piersack împotriva Belgiei (1 octombrie 1982, § 427) Înalta Curte face distincție între o abordare subiectivă, adică încercarea de a constata convingerea personală sau interesul unui judecător într-o anumită cauză, și o abordare obiectivă, adică determinarea dacă el a oferit garanții suficiente pentru a exclude orice îndoială legitimă în acest sens (cauza Grieves împotriva Regatului Unit, 16 decembrie 2003, 57067/00).

În cauza Micallef împotriva Maltei, Curtea a constatat că imparțialitatea trebuie evaluată potrivit unui demers subiectiv, ținându-se seama de convingerea personală și comportamentul judecătorului, adică dacă acesta a demonstrat părtinire sau prejudecăți personale în cauză și unui demers obiectiv, care constă în a stabili dacă instanța a oferit, în special prin compunerea sa, suficiente garanții pentru a exclude orice îndoială legitimă cu privire la imparțialitatea sa.

În această ordine de idei, Completul reține că, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a susținut întotdeauna că a aplicat demersul subiectiv potrivit căruia „un magistrat este considerat imparțial până la proba contrariului” (Le Compte, Van Leuven și De Meyere împotriva Belgiei, pct. 58).

Or, conform criteriului subiectiv, imparțialitatea personală a fiecărui judecător al completului este prezumată până la proba contrară, astfel că cel care invocă încălcarea articolului 6 din Convenție trebuie să facă dovada că judecătorul a fost influențat în mod personal, că a avut interes să soluționeze cauza într-un anumit mod.

Criteriul obiectiv presupune analiza existenței unor fapte determinate și verificabile care pot ridica îndoieli cu privire la imparțialitatea judecătorului, independent de comportamentul său personal. Se are în vedere deci competența sa funcțională. Scopul acestei analize este acela de a se stabili dacă judecătorul a oferit garanții suficiente pentru a elimina orice dubiu legitim în cauza respectivă.

Prin urmare, Colegiul consideră că nu sunt temeiuri de admitere a cererii de recuzare, deoarece argumentele invocate de Primăria municipiului Comrat nu pot constitui drept circumstanțe care pun la îndoială obiectivitatea și nepărtinirea judecătorilor Curții de Apel Comrat, Dmitrii Fujenco și Ștefan Starciuc la examinarea prezentei cauze în ordine de apel.

Or, faptul că prin decizia din 11 iulie 2019, judecătorii Curții de Apel Comrat, Dmitrii Fujenco și Ștefan Starciuc s-au expus pe o cauză conexă, nu trezește suspiciuni de imparțialitate a acestor magistrați la judecarea prezentei cauzei în ordine de apel, și nu constituie temei legal de înlăturare a magistraților de la judecarea prezentei cauze.

În atare circumstanțe, se ajunge la concluzia că, în speță, propunerea de recuzare este înaintată din suspiciunea de lipsă a imparțialității magistraților, însă care nu are suport probatoriu. Însă, simpla invocare a suspiciunilor de părtinire nu pun la îndoială obiectivitatea și imparțialitatea judecătorilor recuzați, iar drept urmare nu poate constitui temei de admitere a propunerilor de recuzare.

Dealtfel, obiectivitatea și nepărtinirea judecătorilor Dmitrii Fujenco și Ștefan Starciuc nu poate fi pusă la îndoială din simpla presupunere, or, această declarație este lipsită de suport probant, iar simpla presupunere de poziție părtinitoare nu constituie împrejurare care pune la îndoială obiectivitatea și imparțialitatea acestor magistrați.

La aspectul dat Completul reiterează că, prin prisma criteriului subiectiv, imparțialitatea personală a fiecărui judecător al completului este prezumată până la proba contrară, astfel că Primăria municipiului Comrat trebuiau să facă dovada că judecătorii Dmitrii Fujenco și Ștefan Starciuc au fost influențați în mod personal și că au un interes să soluționeze cauza într-un anumit mod.

Din considerentele menționate supra, Completul de judecată ajunge la concluzia că propunerea de recuzare înaintată de către Primăria municipiului Comrat judecătorilor Curții de Apel Comrat Dmitrii Fujenco și Ștefan Starciuc urmează a fi respinsă ca neîntemeiată.

În conformitate cu art. 258 alin. (3), art. 195 și art. 202 alin. (4) din Codul administrativ, art. 53, art. 269-270 din Codul de procedură civilă, completul de judecată al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Se respinge propunerea de recuzare a judecătorilor Curții de Apel Comrat Dmitrii Fujenco și Ștefan Starciuc, înaintată de către Primăria municipiului Comrat, în cauza de contencios administrativ, la cererea de chemare în judecată depusă de Uniunea Cooperativelor de Consum din Găgăuzia „Gagauzcoop” împotriva Consiliului municipal Comrat, Primăriei mun. Comrat, Întreprinderea Municipală „Gospodăria Locativ Comunală”, terț Întreprinderea Municipală „Su-Canal”, Comrat cu privire la încasarea prejudiciului material cauzat.

Încheierea nu se supune niciunei căi de atac.

Președinte, judecător

Oxana Parfeni

Judecători

Aliona Donos

Mariana Ursachi